

บันทึกผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

เลขที่ กน.อพร.RC 004/2552 : วันที่ 15 พฤษภาคม 2552

ตามระเบียบองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

ว่าด้วยการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนของประชาชน พ.ศ.2551

โดย คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน

เรื่องร้องเรียน รายการ “ชั่วโมงทำกิน” ออกอากาศทางทีวีไทย เมื่อวันอังคารที่ 12 พฤษภาคม 2552 มีประเด็นล่อแหลมที่น่าจะมีปัญหาตามกรอบจริยธรรม กรณีการนำเสนอข้อมูลสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airline) ปรากฏภาพและคำบรรยายของผู้ดำเนินรายการในการนำเสนอเรื่องราวของ “สายการบิน Air Asia” จึงเห็นควรพิจารณาวินิจฉัยว่าเข้าข่ายการขัดต่อข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพหรือไม่

นอกจากนั้นมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าทีวีไทยในฐานะเป็นทีวีสาธารณะควรได้รับความเชื่อถือในการเป็นผู้นำการใช้ภาษาที่ถูกต้อง แต่มีการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมในรายการ คือใช้ภาษาอังกฤษร่วมกับภาษาไทย ซึ่งควรปรับปรุงแก้ไข

มติคณะอนุกรรมการรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา :

การประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2552 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2552

มติคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียน :

การประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2552

มติคณะกรรมการนโยบายรับรองการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ :

การประชุมคณะกรรมการนโยบาย ครั้งที่ 21/2552 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2552

ข้อพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ

คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ได้พิจารณาโดยยึดหลักข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและเผยแพร่รายการ ดังนี้

ข้อ 6.6 “ผู้บริหารด้านข่าวและด้านรายการ พนักงานและผู้ปฏิบัติงาน ต้องไม่นำเสนอข่าว รายงานหรือจัดหาและผลิตรายการ เพื่อเอื้อประโยชน์อย่างเปิดเผยหรืออย่างแอบแฝง หรือเพื่อสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจหรือทางการเมือง แก่บุคคล กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานใด รวมทั้งไม่ใช่ข่าว รายงาน หรือรายการขององค์การ เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ตนและพวกพ้อง”

ข้อ 6.7 “ผู้ปฏิบัติงานต้องหลีกเลี่ยงหรือใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบในการนำเสนอภาพ ข้อความหรือสัญลักษณ์ของสินค้า บริการเพื่อธุรกิจการค้า การส่งเสริมการขาย

การนำเสนอชื่อหรือสัญลักษณ์ของสินค้าและบริการเพื่อธุรกิจการค้า อาจกระทำได้เมื่อมีความจำเป็นเพื่องานข่าวหรือรายการ แต่ต้องปิดบัง ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์ เว้นแต่สินค้าหรือบริการนั้นๆเป็น

ข่าว หรือภาพ ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์นั้นเป็นพื้นหลังที่ไม่โดดเด่น ชัดแจ้ง และไม่สื่อว่าเป็นการเจตนา หรือ การหลีกเลี่ยงเป็นเหตุสุดวิสัย”

ที่ประชุมชี้แจงว่าการทำงานของคณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน มีวัตถุประสงค์ในการนำกรอบจริยธรรมของวิชาชีพสื่อฯ มาพัฒนาให้มีผลทางปฏิบัติ เพื่อการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพฯ การนำเรื่องที่มีการร้องเรียนมาพิจารณา มิได้มีเจตนาเพื่อการลงโทษ แต่เพื่อต่อยอดการปฏิบัติงานโดยยึดถือกรอบจริยธรรมอย่างเคร่งครัด ในฐานะที่เป็นองค์กรสื่อสาธารณะ

คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชนพิจารณารูปแบบการนำเสนอรายการแล้ว เสียข้งมากมีความเห็นว่ากรณีการนำเสนอข่าวดังกล่าวมีลักษณะเป็นการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ให้กับ สายการบินแอร์เอเชีย โดยมีอีก 2 สายการบินเป็นเพียงองค์ประกอบ ถือว่าขัดต่อข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพ ข้อ 6.6 และ 6.7

ในการพิจารณาความหนักเบาของการกระทำผิด อนุกรรมการส่วนน้อย เห็นควรให้มีการพิจารณา ลงโทษ ในขณะที่อนุกรรมการส่วนใหญ่เห็นว่า แม้จะเป็นการกระทำที่ขัดต่อข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพฯ แต่ เป็นการกระทำไปด้วยความคุ้นชินกับวัฒนธรรมการทำงานแบบเดิม เห็นควรให้ ส.ส.ท.จัดการฝึกอบรมพัฒนา บุคลากรให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ หลักอุดมการณ์ ระบบความคิดในการเป็นสื่อสาธารณะ ให้ผู้ปฏิบัติงาน ทำงานด้วยความระมัดระวัง ทำความเข้าใจและตระหนักในเรื่องจริยธรรมให้มากยิ่งขึ้น และควรวางแผนการทำงาน การทำงานล่วงหน้า เพื่อบรรเทาปัญหาข้อจำกัดการทำงานด้านเวลาและบุคลากร

อย่างไรก็ตาม นายจิระพงศ์ เต็มเปี่ยม ผู้แทนสภาการหนังสือพิมพ์ มีความเห็นในภาพรวมว่า สื่อมวลชนได้รับสิทธิคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น จึงไม่ควรกระทำการใดๆ ที่ถือเป็นการล่วงละเมิดทางวิชาชีพต่อสื่อมวลชน (ภาคผนวก : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ส่วนที่ 7 : เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน : มาตรา 45 และ 46) และในกรณีการ นำเสนอข้อมูลสายการบินแอร์เอเชีย เห็นว่าเป็นการละเมิดข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพฯ ข้อ 6.6 แต่มีเหตุควร บรรเทาโทษ และไม่เสนอให้มีการลงโทษ อีกทั้งไม่ตำหนิว่าเป็นการกระทำผิดของคณะผู้ดำเนินรายการ เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากคำชี้แจงแล้วเชื่อในคำชี้แจงของผู้ดำเนินรายการ และเห็นว่าเหตุอุปสรรคและปัญหา ที่เป็นข้อจำกัดในการทำงาน เกิดจากปัญหาโครงสร้างองค์กร ซึ่ง ส.ส.ท. จะต้องจัดการแก้ไขเพื่อให้กลไกการทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการพิจารณา (มติที่ประชุมคณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน)

รายการชั่วโมงทำกิน วันที่ 12 พฤษภาคม 2552 : กรณีการนำเสนอข้อมูลสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airline) มีลักษณะการนำเสนอที่ผิดจริยธรรม ข้อ 6.6 และ 6.7 แต่เห็นว่าแม้จะเป็นการกระทำที่ขัดต่อ ข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพฯ แต่เป็นการกระทำไปด้วยความคุ้นชินกับวัฒนธรรมการทำงานแบบเดิม จึงควร ถือเป็นการศึกษาเพื่อการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงาน และฝ่ายบริหารควรจัดการฝึกอบรมพัฒนา

บุคลากรให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ หลักอุดมการณ์ ระบบความคิดในการเป็นสื่อสาธารณะ และเสนอแนะให้ฝ่ายบริหารตักเตือนผู้เกี่ยวข้องให้จัดทำรายการโดยคำนึงถึงกรอบจริยธรรมของวิชาชีพ และให้ผู้บริหารหรือกองบรรณาธิการพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา script รายการให้ถี่ถ้วน เพื่อให้การนำเสนอเป็นประโยชน์ต่อสังคม และไม่ขัดข้อบังคับจริยธรรม

ผลการรับรองมติ (มติรับรองโดยคณะกรรมการนโยบาย)

คณะกรรมการนโยบายรับรองรายงานของอนุกรรมการร้องเรียน

นางสาวสมพร จุฑาอุปการ

อนุกรรมการและเลขานุการ

ผู้บันทึก

นายจอน อึ้งภากรณ์

ประธานอนุกรรมการฯ

ผู้ตรวจสอบ